

PERSBERICHT

Brupartners Barometer Zelfstandige Ondernemers - 5e golf

De jongste barometer voor zelfstandigen toont een sterke verslechtering van de situatie van ondernemers in de afgelopen 6 maanden en een negatief toekomstperspectief. Verrassend is dat niet. De ongekende gezondheids- en economische crisis die we sinds maart meemaken, heeft zeker een invloed gehad op de reacties van de 361 respondenten.

VOORBIJE 6 MAANDEN

In de afgelopen 6 maanden stellen we wel vast dat de **kwaliteit van het werk en de motivatie van het personeel** voor respectievelijk 21 % en 16 % van de respondenten is verbeterd, een licht stijgende trend in vergelijking met de 3e golf. Dit zijn de enige twee elementen die positief zijn geëvolueerd, maar nog altijd een negatieve trend blijven vertonen. Het menselijke aspect wordt meer op de voorgrond geplaatst dan de economische indicatoren van bedrijven.

Wat de beïnvloedende factoren betreft, behoren **steun/subsidies** op een positieve manier tot de top 3 van deze factoren.

KOMENDE 6 MAANDEN

Wat het vertrouwen in de toekomst betreft, zijn de respondenten bijzonder negatief. De meest negatieve elementen zijn de **omzet (63 %)**, de **winstgevendheid van de activiteiten (60 %)**, de **financiële middelen die beschikbaar zijn voor investeringen (59 %)** en de **kasmiddelen (58 %)**. Het klimaat van onzekerheid zorgt ervoor dat alle economische indicatoren dalen.

Het meest positieve element strandt op amper **14 %: de kwaliteit van het werk van personeelsleden.**

INVESTERINGEN

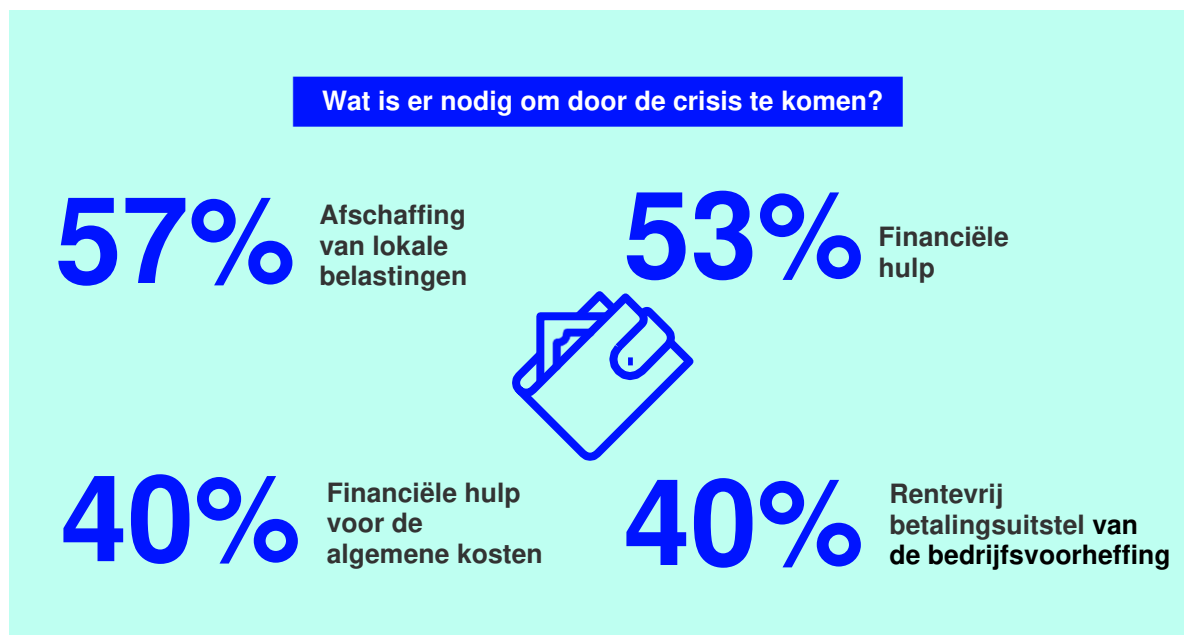
We stellen vast dat er een trend is om de komende 6 maanden geen investeringen te doen. De twee soorten investeringen die nog steeds worden overwogen, weliswaar op een heel laag niveau, zijn **communicatie (22 %)** en **computer- en telefonieapparatuur (16 %)**. Deze investeringen zijn zeker het gevolg van de toename van telewerk, e-commerce en de wens om zijn visibiliteit te verhogen en zich te onderscheiden van anderen.

¹ De 4e golf was gepland voor maart 2020. Gezien de context is die golf nog niet afgerond. De laatste referentiegolf is dus de 3e golf (september 2019)

FOCUS: RELANCEMAATREGELEN

Voor deze 5e golf hebben we gefocust op de behoeften aan maatregelen om ondernemers te helpen deze economische crisis te doorstaan.

De financiële behoeften zijn het grootst: **afschaffing van lokale belastingen (57 %)**, **financiële hulp (53 %)**, **financiële hulp voor de algemene kosten (40 %)** en **rentevrij uitstel van betaling van de bedrijfsvoorheffing (40 %)**.

De **behoefte aan kasmiddelen** van de ondernemers is volgens 59 % van de respondenten toegenomen. We wijzen erop dat deze trend wordt versterkt naargelang van de omvang van het bedrijf, waarbij 63 % van de kmo's hun behoeften zien toenemen. Bovendien zijn er geen significante verschillen in de trends tussen sectoren onderling (industrie, handel/horeca, diensten).

Van de ondernemers die een grotere behoefte hebben aan kasmiddelen, heeft **53 % het gevoel dat ze niet weten hoeveel geld ze nodig hebben**. Die trend is heel uitgesproken bij zelfstandigen. Bovendien heeft 50 % van de kmo's meer dan 50.000 euro nodig, terwijl voor 26 % van de zko's de behoeften maximaal 25.000 euro bedragen.

De mogelijke publieke financiële instrumenten die ondernemers willen gebruiken zijn laagrentende ongedekte leningen. Dit zijn de instrumenten die de Brusselse regering onlangs heeft ingevoerd: RECOVER-lening, proxy-lening ... Het is wel zo dat 51 % van de respondenten denkt dat ze geen van deze door de regering aangeboden instrumenten zullen kunnen gebruiken. We hebben verschillende hypothesen om dit cijfer te verklaren: ofwel schatten de ondernemers in dat ze in de onmogelijkheid zullen zijn om de lening terug te betalen, ofwel beschikken ze over voldoende reserves die ze kunnen aanspreken. Het kan ook zijn dat ze door hun eigen bank voldoende bijgestaan werden.

Wat de intentie om het **bedrijfsmodel te veranderen** betreft, zei 35 % neen en zei 20 % het niet te weten. Iets minder dan de helft van de bedrijven (45 %) overweegt voornamelijk veranderingen zoals **mijn bedrijf digitaal maken (37 %) en werken met freelancers (17 %)**. Let wel, slechts 6 % wil kiezen voor een circulaire/groene economie.

Tot slot blijkt uit de **verwachtingen op het gebied van begeleiding en opleiding** dat 36 % van de respondenten bereid is te bekijken of zich te laten begeleiden hoe ze hun vaste kosten kunnen verlagen. Van de handelszaken en de horeca wil 23 % een individuele diagnose over de mogelijkheid om een e-commercebedrijf te starten. 40 % van de ondernemers overweegt geen externe hulp of begeleiding om er weer bovenop te geraken.

In het licht van deze bevindingen doet Brupartners Zelfstandige Ondernemers **de volgende aanbevelingen** aan de Brusselse overheid:

- Financierings- en cashflowbehoefte: de toegang tot financiële producten vergemakkelijken en de leesbaarheid ervan vergroten. Meer bepaald, de maximumgrens van het Recover-krediet verhogen tot 25.000 euro en het krediet voor de Horecakrediet en zijn leveranciers (opdracht gedelegeerd aan Finance.brussels) uitbreiden naar andere getroffen sectoren.
- Een vergoeding, gebaseerd op het omzetverlies, invoeren voor alle sectoren. De resultaten van deze vijfde bevraging geven deze noodzaak duidelijk aan.
- Begeleiding: versterking van de begeleiding van ondernemers in het algemeen en meer in het bijzonder op het gebied van het beheer van hun vaste kosten. Voor wat de handel en de horeca betreft, is er vraag naar individuele begeleiding over de opportuniteiten om een webshop te starten.
- Economische transitie: de economische transitie wordt nog niet gezien als een economische opportuniteit voor Brusselse ondernemers. Als we naar deze transitie willen waarmaken, zal er

eerst nog een aanzienlijk bewustmakings-, ondersteunings- en voorbereidingswerk moeten worden verricht met de ondernemers.

- Aantrekkelijkheid van Brussel: sommige ondernemers overwegen om het Brussels Gewest in de toekomst te verlaten. Het is belangrijk om de troeven van Brussel en zijn economische waarde in de verf te zetten en de economische activiteit in het Gewest in stand te houden. Ook de promotie van Brussel naar niet-Brusselse Belgen is van belang om de consumptie te stimuleren.

Meer informatie : www.barometervoorzelfstandigen.brussels

Contact :

Sophie Heuskin – Présidente de Brupartners Entrepreneurs Indépendants

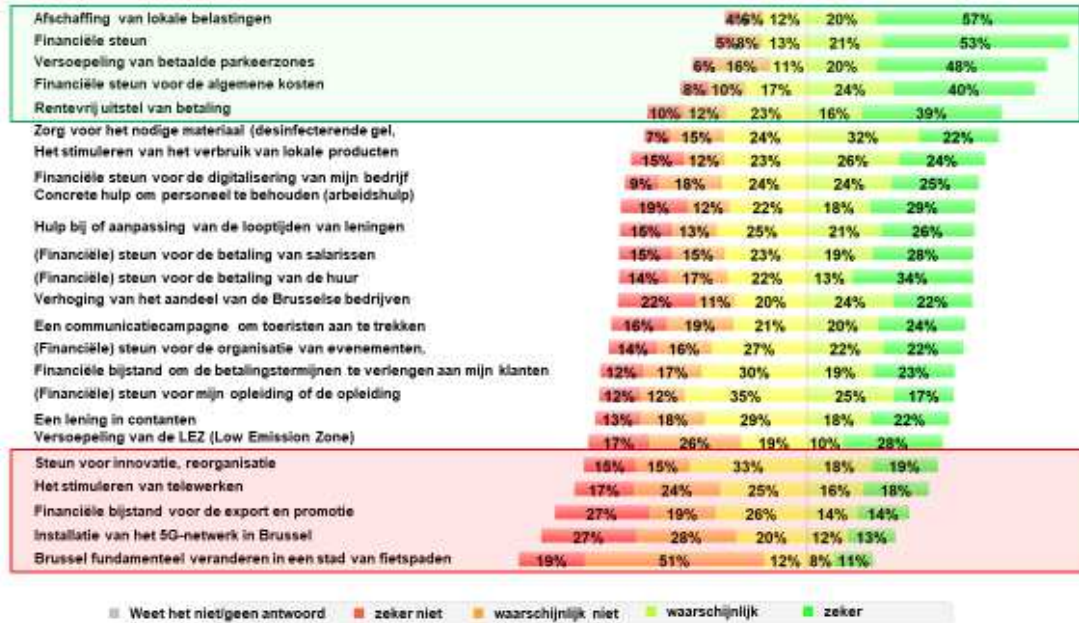
0494/302631 – sophie.heuskin@ucm.be

BIJLAGE

3. Vragen over de actualiteit

3.1. Mogelijke behoeften om door de crisis heen te komen

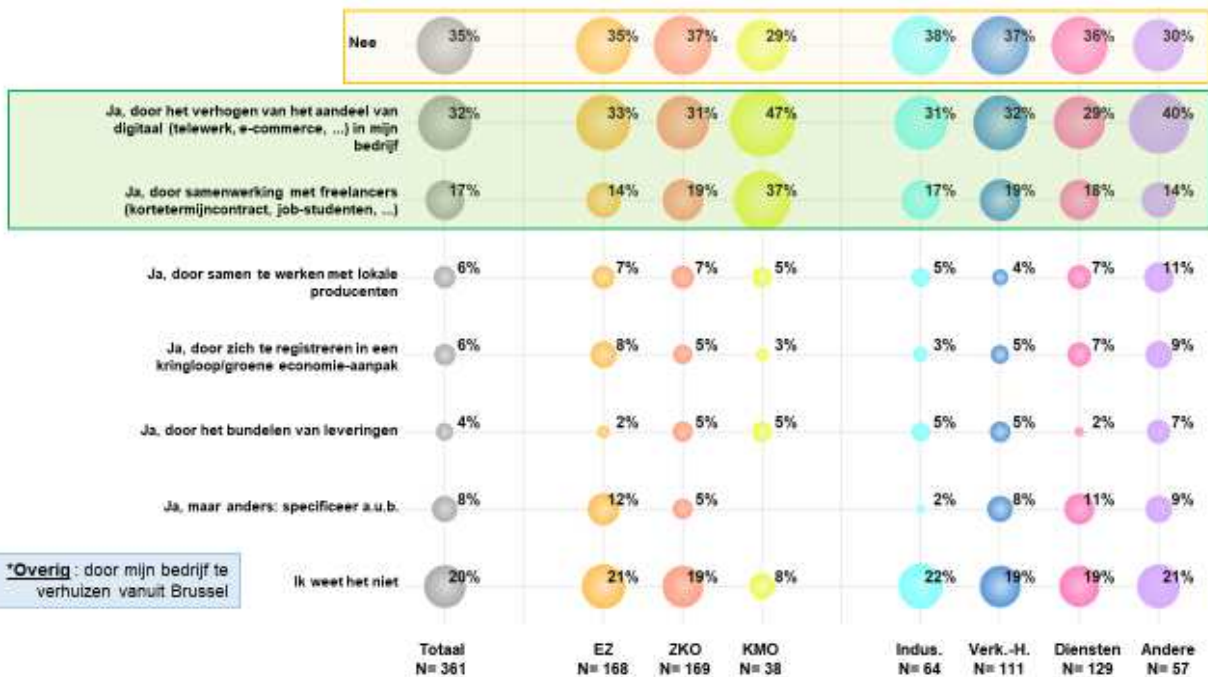
Q3a : Kunt u bij de volgende mogelijke oplossingen aangeven wat u nodig hebt om de economische crisis voor het einde van 2020 te doorstaan?

[%, geholpen antwoorden ; basis : totale steekproef : N = 361]

[3. Vragen over de actualiteit]

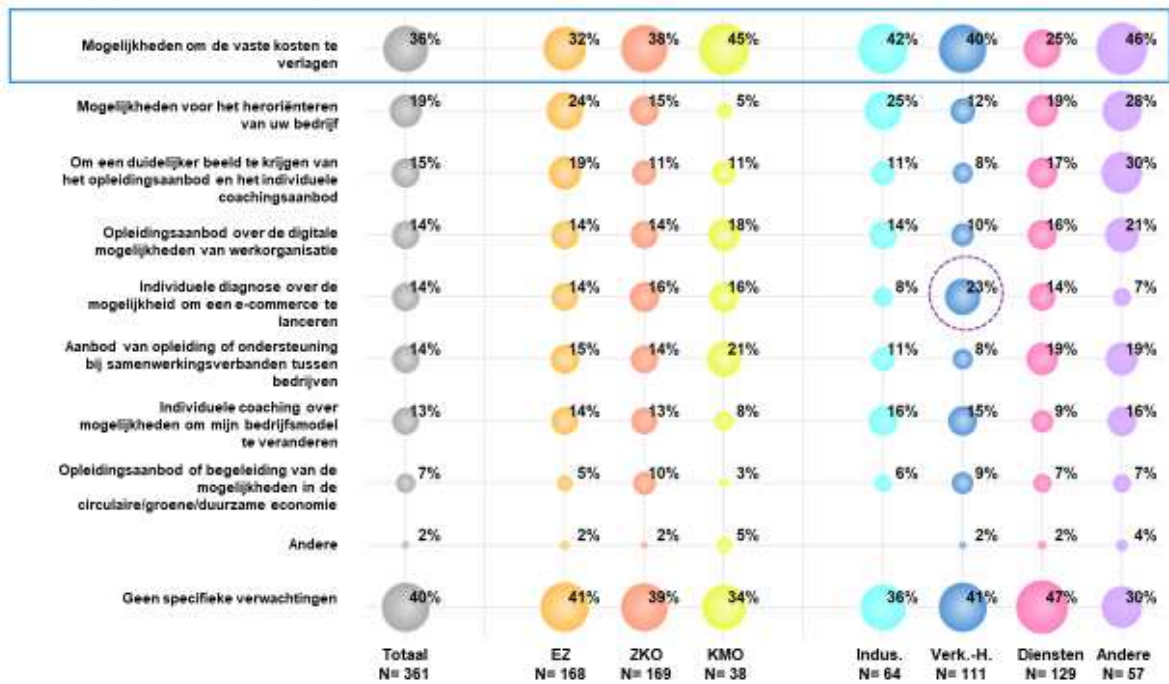
Q3e : Bent u van plan om uw bedrijfsmodel of de organisatie van uw werk te veranderen om weer op de rails te komen? U kunt meerdere antwoorden in de volgende lijst aanvinken en/of deze lijst aanvullen.

[%, geholpen antwoorden ; basis : totale steekproef : N = 361]

[3. Vragen over de actualiteit]

Q3c : Wat is/zijn uw verwachting(en) op het gebied van training of begeleiding? U kunt meerdere antwoorden in de volgende lijst aanvinken en/of deze lijst aanvullen.

[%, geholpen antwoorden ; basis : totale steekproef : N = 361]